

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Florente Romanorum imperio nasci debuit Christus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento.

Duplex igitur per Christum Jesum pax hominibus parta est, temporaria, & aeterna. Hæc ea est quam Jesus moriturus Discipulis suis reliquit: *aiebat enim; Pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis:* hæc motus animorum sedat, & mentes humanas, etiam dum inquietis illigatae sunt corporibus, tranquillat & componit, & beatitatis aeternae nulli unquam rerum turbini obnoxiae compotes efficit, illa vero Christo Jesu venienti orbem præparavit, sopitis bellis, & pace terra marique sancita; quæ etiam post Christum diu perseveravit. Utramque pacem statim post natum Jesum beati Angeli cantibus celebrabant; & aeternam quidem ac coelestem, his verbis: *Gloria in altissimis Deo;* terrenam vero ac temporariam, istis: *Et in terra pax hominibus bona voluntatis.* Unde facilis est Adversariorum depulsio, qui pacem illam Augusti ævo florentem, post annos aliquot turbatam fuisse causantur; quamobrem ad Jesum minime pertinere volunt istud Prophetæ, quod attulimus: *Orietur in diebus ejus justitia, & abundantia pacis, donec auferatur Luna:* nec istud quoque: *Et pacis non erit finis:* nec illud: *Fœdus pacis mea non movebitur.* Perperam enim ad terrenam pacem stectuntur ista, quæ pertinent ad aeternam. In eundem trahi possunt sensum & ista Isaiæ: *Nec exercebuntur ultra ad præliam:* & hæc Ezechielis: *Et non erunt ultra in rapinam in gentibus.* Quamvis & pacem temporariam notare possunt: dictio enim, *Ultra,* sive ut Ebraice concepta est, *וְיָ,* nonnunquam aeternitatem, diuturnitatem aliquam nonnunquam, sæpe etiam breviterem temporis significat. Postremum hoc docet R. David Kimchii in libro Radicum, & exemplis probat. Aliquando etiam particulæ neganti conjuncta aliquam rei partem detrahit, non totam infirmitur. Sic tricesimo quinto Geneseos capite Jacobo dixit Deus: *Non vocaberis ultra Jacob;* quamvis sæpe deinceps, & hoc ipso capite aliquoties vocatus sit Jacob. Plura ejusmodi exempla sunt in promptu. Non ergo penitus id negatum est vocibus iis, *Non ultra;* sed pars tantum aliqua detracta est: nam cum semper deinceps Jacob vocari debuisset, Israël aliquando vocatus est. Similem iis significationem tribue in allatis Isaiæ & Ezechielis testimoniis; non ut in aeternum, sed ut in multos annos, magnaque ex parte extinctum iri bella intelligas.

IV. Ad hæc florente Romanorum Imperio proditurum Messiam prædixit Daniel, quo certum adventus ipsius indicium continetur. Arque hic Judæorum consensu juvamus, apud quos commune effatum est, vigente imperio Idumæorum (quo nomine Romanos signare solent) proditurum Messiam. Cum enim Nabuchodonosoris somnium interpretaretur Daniel, futurum prænuntiavit, ut regno ipsius succedat regnum aliud argenteum, Persarum videlicet & Medorum; huic tertium æreum, quod late dominaturum sit, Alexandri nimirum, qui maxima terrarum spatia subegit; atque isti demum quartum ferreum, robore longe præstans, quod reliqua hæc domet & conterat, quemadmodum omnia ferrum comminuit. De quarto hoc Regno magna apud Interpretes controversia est; aliis Seleucidarum & Lagidarum regna, Romanum aliis imperium eo signari contendentibus. Ego vero postremam hanc opinionem sequi me profiteor. Extat quippe ex his ipsis vaticiniis verbis prioris confutatio: *Et regnum quartum erit velut ferrum: quomodo ferrum comminuit & domat omnia, sic comminuet & conteret omnia hæc;* aureum nimirum Nabuchodonosoris regnum, argenteum Cyri, æreum Alexandri. Regna autem Lagidarum & Seleucidarum, regnum ipsum Alexandri ex parte fuerunt. At quamvis magnis sese oppugnarunt & appetierunt bellis, minime tamen se comminuerunt; uti neque regnum Macedoniæ, quod æri regni Alexandri caput fuit. Deinde regnum illud quartum, regnum unicum fuit; duo vero Lagidæ & Seleucidæ regna tenuerunt. Quanto aptius hæc ad Romanum Imperium congruunt, quod priora hæc regna contrivit? Sequitur: *Porro quia vidisti pedum & digitorum partem testa figuli, & partem ferream, regnum divisum erit; quod tamen de plantario ferri orietur, secundum quod vidisti ferrum mistum testa ex luto; & digitos pedum ex parte ferreos, & ex parte scilicet; ex parte regnum erit solidum, & ex parte contritum.* Aio bella Cæsaris & Pompeii, Augusti & Antonii his portendi. Tempora enim hæc pedibus comparantur, quod Messiae ortum proxime præcesserint. Romana Respublica bellis hisce civilibus scissa in duas partes & divisa est. Cæsariana pars robore pollens prævaluit, Pompeiana & Antoniana contrita sunt. Utraque autem pars victrici gente & fortissimis majoribus prodiit. Labascit hic eorum ratio; qui Imperii Romani divisionem in veterem, novamque Romam comminiscuntur: utram enim partem luteam, utram ferream esse dicent; utraque enim contrita est. Addit Propheta: *Quod autem vidisti ferrum mistum testa ex luto, commiscebuntur quidem humano semine, sed non adhaerebunt sibi, sicut ferrum misceri non potest testa.* Connuvia significat, quibus Cæsarem inter & Pompeium, Augustum & Antonium affinita-

Florente Romanorum imperio nasci debuit Christus.

Dan. 2. 40.

Dan. 2. 41, 42.

Dan. 2. 43.

tes contractæ sunt: minime tamen animi coaluerunt, conjunctionem dirimente insana regnandi cupiditate. Tum hæc subnexa sunt: *In diebus autem regnorum illorum suscitabit Deus cæli regnum, quod in æternum non dissipabitur, & regnum ejus alteri populo non tradetur: comminet autem & consumet universa regna hæc, & ipsum stabit in æternum.* Grotius, alique Grotio vetustiores, qui quarto regno notari censent Ægypti & Syriæ regna, ad Romanum Imperium ista referunt, quatenus futurum erat sedes Ecclesiæ. At hoc cum aiunt, vel sibi volunt in Romano Imperio Ecclesiam solum spectari, vel Ecclesiam cum Romano Imperio. Si primum, profecto verisimile non est Daniælem vaticiniis suis nobilissima notantem imperia, longe omnium nobilissimum, Romanum præterisse: si postremum, ac falsum est quod affingunt Danieli, Romanum Imperium numquam iri dissipatum, cujus vix umbra nomenque superest; nec alteri populo traditum, quod Francis, Germanis, Turcis, aliisque traditum est. Suscitandum præterea fuit regnum illud æternum *in diebus regnorum illorum*, quæ proxime commemoravit. Atqui penitus jam conciderant regna Syriæ & Ægypti, cum Ecclesiæ regnum fundavit Christus: nondum vero excitata illa erant, cum Romanum regnum exortum est. Unde sequitur stantibus regnis Syriæ & Ægypti, neque Romanorum, neque Ecclesiæ regnum fuisse suscitatum: igitur vel regna Syriæ & Ægypti, regna illa non sunt, quibus stantibus regnum illud æternum suscitandum esse prædicit Daniel; vel regnum hoc æternum, neque Romanorum Imperium, neque Ecclesiæ regnum est. Ego vero regno ferreo notari censco Romanum Imperium, ut dixi, regno vero æterno, regnum Christi, quod æternum fore sacra Litera passim docent, & nos in Parallelismo docebimus. Regna autem universa consumiturum apertissime testificatur Paulus in priore Epistola ad Corinthios: *Deinde finis, cum tradiderit regnum Deo & Patri, cum evacuaverit omnem principatum, & potentiam, & virtutem: oportet autem illum regnare, donec ponat omnes inimicos sub pedibus ejus: & in posteriore: Nam arma militiæ nostræ, non carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructionemmunitionum; consilia destruentes, & omnem altitudinem exsolentem se adversus scientiam Dei. Et David in secundo Psalmo: Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terre: reges eos in virga ferrea, & tanquam vas figuli confringes eos. Isaias quoque: Gens & regnum quod non servierit tibi, peribit, & gentes solitudine vastabuntur. Præcipue vero Daniel, optimus sui interpres: Er ecce cum nubibus cæli, quasi Filius hominis veniebat, & usque ad Antiquum dierum pervenit, & in conspectu ejus obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem, & honorem, & regnum: & omnes populi, tribus, & lingue ipsi servient: potestas ejus, potestas aterna qua non auferetur, & regnum ejus quod non corrumpetur. Deinde: Regnum autem, & potestas, & magnitudo regni, quæ est subter omne cælum, detur populo sanctarum Altissimi; cujus regnum, regnum sempiternum est, & omnes Reges servient ei, & obedient. Lapidem præterea hunc, de monte sine manibus abscessum, qui statua aurea, argentea, aerea, & ferrea disjecta & comminuta, mons evasit magnus, & universam terram replevit, Christi symbolum esse certissimis argumentis vicinus ad Propositionem septimam. Sed & regnum illud æternum, regnum esse Christi, ibidem tum auctoritate Scripturæ sacræ, tum & Rabbinorum suffragiis abunde probavimus.*

V. In nono vero capite Danielis luculentum & haud scio an clarissimum omnium, quoruncumque sacri Codices Veteris Testamenti suppeditant, vaticinium proponitur; idemque longe obscurissimum. Ac clarissimum quidem, quoad Christum pertinet, qui disertis illic prænuntiatur verbis, Jesum videlicet, cujus ætas illic, undecunque tandem computandi ducantur exordia, tam manifesto indicatur, ut inde potissimum ad spem venturi circa hæc tempora Messie excitatos Judæos & Ethnicos plebrosque crediderim. Obscurissimum vero, quoad prædictarum illic septuaginta hebdomadam initia spectat & exitus. Quidquid igitur Chronologorum est, quidquid Theologorum, quicquid Scripturæ sacræ Interpretum, eorum uberrimæ extant argumenti hujus disceptationes. Verum tantis undique angustiis ac difficultatibus circumseptæ questio est; tot, tamque diversæ ac pugnantibus proponuntur sententiæ, ut penitus molesta sit ac operosa earum dijudicatio; novum vero aliquid ac certius afferre, longe etiam operosius. Quod cum nuper vir cæteroquin eruditus tentasset, in magnas ineptias delapsus est. Libenter ergo ab hac tractatione manum abstinuissem, nisi eam à me invito propositi operis ratio exprimeret.

VI. Cum in hujus prædicti interpretatione multiplex extiterit opinionum diversitas, quæ diligenter ab aliis collectæ sunt & expositæ, complures ex illis ἀπορίαις convictæ exoleverunt. Quamvis autem virorum aliquot doctorum patrocinis sese etiam tueantur bene multæ, nos tamen consulentes brevitati, tres duntaxat afferemus in medium, quarum præcipua inter cæteras auctoritas est, quæque majoris nominis patronos hæ-

Dan. 1. 44.

1. Cor. 15. 24.

1. Cor. 10. 4.

& seq.

Psalm. 1. 8, 9.

Isa. 60. 12.

Dan. 7. 13, 14.

27.

Dan. 1. 34, 35.

45.

Intra septuaginta Danielis hebdomadae natus est Christus.

Præcipua, magisque recepta proponuntur Interpretum veterum sententiarum sen-